

عنوان مقاله:

تحلیل رجزهای شاهنامه بر پایه‌ی نظریه‌ی روان شناختی نیازهای هنری موری

محل انتشار:

دوفصلنامه ادبیات پهلوانی، دوره 2، شماره 4 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندگان:

محمد مهدی خطیبی

ابراهیم استاجی

خلاصه مقاله:

رجز در لغت به معنی مباحثات، فخرفروشی و لافزنی است. در اصطلاح حماسه نیز به گفت‌وگوی دو پهلوان گفته می‌شود که با زبانی تهاجمی به خودستایی، بیان افتخارات خود و تحقیر دشمن می‌پردازد. مطمئناً دستیابی به تمامی فضاهای روانی حاکم در رجزها، فقط با تکیه بر معنای ظاهری واژگان آن بدون دخالت دیگر علوم امکان پذیر نیست. امروزه رویکردهای بینارشته‌ای در سیاست‌گذاری‌های علمی، آموزشی و پژوهشی مورد توجه و اشتیاق عمومی قرار گرفته است. در این میان تأثیر علم روان‌شناسی برای درک بهتر متون ادبی، غیرقابل انکار است. نقد روان‌شناسانه توانسته حوزه‌ی وسیع و کاملاً ناشناخته‌ای را در ادبیات مورد بررسی قرار دهد. این نوع نقد می‌تواند ابزاری دقیق و کامل برای خوانش واژگانی باشد که در اثر، نوشته نشده و مدّ نظر نویسنده بوده است. یکی از مؤلفه‌های نقد روان‌شناسانه در متون ادبی، «فهرست نیازها»ی «هنری موری» است. بررسی شخصیت، از مهم‌ترین مفاهیم ارائه شده در این فهرست به شمار می‌آید. در این تحلیل می‌توان تأثیر مستقیم بار روانی واژگان به کار رفته در رجزها را بر ادامگی نبرد پهلوانان به روشنی مشاهده کرده. این کار با تکیه بر نیاز به پرخاشگری، خویش‌نپایی، تحقیرگری، عمل متقابل، احترام و خواری‌طلبی نموده شده است. نوشتار حاضر برآن است تا بر پایه‌ی فعالیت‌های بینارشته‌ای ضمن بررسی روان‌شناختی رجزهای شاهنامه بر اساس فهرست نیازهای موری، تأثیرات روانی ناشی از رجزخوانی را در نبردهای تن‌به‌تن، به تصویر بکشد.

کلمات کلیدی:

Epopoe, Psychological review, Shah-Name, Requirements, Case

شاهنامه، نیازها، موری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1144679>

